

XIX. YÜZYILDA
ORTA ANADOLU'DA
BİR OSMANLI KAZASI
DEVELİ

MEHMET SÜME

AKADEMİSYEN
KİTABEVİ

© Copyright 2018

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN
978-605-2396-86-5

Sayfa ve Kapak Tasarımı
Rahime DİLMEN

Kitap Adı
XIX. Yüzyılda Orta Anadolu'da Bir
Osmanlı Kazası Develi

Kapak Resmi
Develi Lisesi, Kenan ARIKAN
arşivinden alınmıştır

Yazar
Mehmet SÜME

Yayıncı Sertifika No
25465

Yayın Koordinatörü
Yasin Dilmen

Baskı ve Cilt
Özyurt Matbaacılık

DOI
10.37609/akya.1662

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

Anne ve Babamın Aziz Hatırasına...

İÇİNDEKİLER

<i>Kısaltmalar</i>	<i>ix</i>
<i>Takdim</i>	<i>xi</i>
<i>Önsöz</i>	<i>xiii</i>
<i>Giriş</i>	<i>1</i>

1. BÖLÜM

DEVELİ KAZASININ FİZİKİ, İDARİ VE DEMOGRAFİK YAPISI9

I. DEVELİ KAZASI'NIN FİZİKİ YAPISI 11

A. Develi'nin Coğrafi Konumu.....	11
B. Develi'nin Fizikî Özellikleri.....	11
C. Mimari, Dinî ve Sosyal Yapılar	12
1. Develi Kalesi	13
2. Camiler ve Mescitler.....	13
3. Zaviye, Tekke ve Türbeler.....	14
4. Develi (Seyrani) Hamamı	15
5. Develi Evleri.....	16

II. DEVELİ KAZASI'NIN İDARİ TEŞKİLÂTI VE TAKSİMÂTI 16

A. Kaza Yönetimi.....	19
1. Kaza Müdürü	20
2. Kaymakam	22
3. Kaza Meclisi	25
B. Belediye Teşkilâtı	29

III. DEVELİ KAZASI'NDA HUKUKÎ YAPI 32

A. Kadı ve Nâib	32
B. Mahkeme Görevlileri.....	35
1. Müftü	36
2. Müstantık Muavini	36
3. Mukavelat Muharriri	36
4. Mukayyid	36
5. Kâtipler	36
6. Muhzır.....	37
7. Azalar.....	37
8. Diğer Görevliler	37
9. Şuhûdü'l-hâl (Şâhitler).....	37

IV. DEVELİ'NİN MAHALLELERİ VE KIR İSKÂN YERLERİ	39
A. Nefs-i Develi (Everek)	39
1. Mahalleler.....	39
2. Mahalle Muhtarları	41
3. Mahalle İmamları.....	42
4. Develi'ye Bağlı Köyler.....	42
B. Nahiyeler.....	45
1. Köstere Nahiyesi.....	45
2. Yahyalı Nahiyesi	47
3. Karahisar-ı Develi Nahiyesi	48
4. İncesu ve Arabsun (Gülşehri) Kazaları	49
V. DEVELİ KAZASINDA NÜFUS VE YERLEŞME	52
A. Kaza Nüfusu.....	52
B. 1830 Sayımı ve Sonrası Develi'nin Nüfusu	52
C. Nahiyeler ve Nahiyelere Bağlı Köylerin Nüfusu.....	56
Ç. Aşiretler	60
D. Aşiretlerin Develi'de İskânı	61
E. Tanzimat Dönemi İskân Politikası ve Fırka-i Islâhiye	62
F. Göçmenlerin İskânı.....	67

2. BÖLÜM

DEVELİ KAZASI'NIN SOSYAL YAPISI

I. OSMANLI MİLLET SİSTEMİ VE DEVELİ ÖRNEĞİ	71
A. Develi'de Müslim, Gayrimüslim İlişkileri	72
1. Hukukî Alanda Müslim, Gayrimüslim İlişkileri	73
2. Ticarî Alanda Müslim, Gayrimüslim İlişkileri	75
3. Sosyal ve Kültürel Hayatta Müslim, Gayrimüslim İlişkileri	75
B. Ermeni Meselesi ve Develi Ermeni Olayları	76
II. DEVELİ KAZASI'NDA AİLE YAPISI.....	81
A. Nişan ve Namzetlik.....	81
B. Evlilik ve Nikah Akdi	82
C. Evlilikte Mehir	83
Ç. Çok Eşlilik-Taaddüd-i Zevcât.....	84
D. Boşanma ve Boşanma Türleri.....	86
1. Talâk.....	86
2. Karşılıklı Anlaşma ile Boşanma Muhâlâa	87
3. Boşanma Hakkının Kadına Devredilmesi.....	88
4. Din Değiştirme Nedeniyle Boşanma.....	90
E. Nafaka ve Kisve (Baha)	90
F. Vekâlet.....	92
G. Vasi Tayini.....	93
Ğ. Evlatlık Edinme	94
H. Ailedeki Çocuk Sayısı.....	95

I. Miras Taksimi.....	99
İ. Kişi Adları.....	102
1. Erkek Adları.....	103
2. Kadın Adları.....	104
3. Kişilerin Kullandığı Sıfat ve Lakaplar.....	104
III. DEVELİ'DE EĞİTİM.....	106
A. İlköğretim.....	107
B. Mekteb-i Rüştîye.....	109
C. Medreseler.....	111
Ç. Azınlık Okulları.....	112
D. Yabancı Okullar (Misyoner Okulları).....	114
IV. DEVELİ'DE FOLKLORİK UNSURLAR.....	121
A. Giyim Eşyaları.....	121
1. Başlıklar.....	121
2. Erkek ve Kadın Kıyafetleri.....	122
B. Ziyet ve Süs Eşyaları.....	123
C. Ev ve Mutfak Eşyaları.....	124
V. DEVELİ'DE SAĞLIK HİZMETLERİ.....	125
A. Belediye ve Sağlık Hizmetleri.....	125
B. Veba Salgını.....	126
C. Kuduzla Mücadele.....	128
VI. DEVELİ'DE VAKIFLAR.....	129
A. Osmanlı Devleti'nde Vakıflar.....	129
B. 19. Yüzyılda Develi'deki Vakıflar.....	131

3. BÖLÜM

DEVELİ KAZASI'NIN İKTİSADÎ HAYATI143

I. DEVELİ'DE TARIM.....	145
A. Develi'de Yetiştirilen Tarım Ürünleri.....	146
1. Tahıl Tarımı.....	146
2. 1887/1888'de Develi ve Çevresinde Yaşanan Kıtık.....	149
3. Sebze ve Meyve Tarımı.....	152
4. Bağcılık.....	153
5. Cehri.....	155
6. Kitre (Geven).....	157
7. Zeyrek (Keten Tohumu).....	158
B. Ormancılık.....	158
C. Arazinin Tasarrufu.....	159
II. DEVELİ'DE HAYVANCILIK.....	161
A. Küçükbaş Hayvancılık.....	161
B. Büyükbaş Hayvancılık.....	163
C. Arıcılık.....	167

III. TİCARET	168
A. Esnaf Zümresi.....	168
1. Develide Faaliyet Gösteren Esnaf.....	168
2. Develi Dışında Faaliyet Gösteren Esnaf.....	169
B. Tüccar Zümresi.....	172
1. Müstemin Tüccar	173
2. Beratlı Avrupa Tüccarı	174
3. Beratlı Hayriye Tüccarı.....	175
4. Diğer Tüccarlar.....	177
5. Murabaha Taifesi.....	178
C. Su-Yolculuk Müessesesi ve Develili Su-Yolcular	179
IV. DEVELİ'DE PARA VE FİYATLAR	183
A. Para	183
B. Fiyatlar.....	184
1. Tahıl Ürünleri ve Yiyecek Maddelerinin Fiyatları	185
2. Canlı Hayvan Fiyatları.....	187
3. Taşınmaz Malların Fiyatları.....	189
4. Giyecek ve Ev Araç-Gereçlerinin Fiyatları	191
5. İnşaat Malzemeleri ve Fiyatları.....	192
6. İşçi ve Memur Ücretleri.....	194
C. Bankacılık.....	197
Ç. Düyûn-ı Umumiye'nin Develi Şubesi	199
D. Reji İdaresi.....	201
E. Madencilik.....	202
1. Demir, Sim ve Kurşun	202
2. Güherçile	203
F. Vergiler.....	205
1. Aşar (Öşür) Vergisi	206
2. Cizye	207
3. Ağnam ve Hayvanat-ı Ehliye Vergisi	210
4. Temettü Vergisi.....	212
5. Emlâk ve Akar Vergisi	212
6. Mahkeme Harçları	213
7. Mahkemede Alınan Aidatlar	214
8. Diğer Resimler.....	216
Sonuç.....	219
Haritalar.....	225
Ek.....	231
Kaynakça.....	239
Dizin.....	253

KISALTMALAR

AAKB	: Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı
AÜ.	: Ankara Üniversitesi
AÜ. DTCFD	: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coęrafya Fakültesi Dergisi
BAAK	: Başbakanlık Aile Araştırmaları Kurumu
Bkz.	: Bakınız
BOA	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
C.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
DŞS	: Develi Şer'iyeye Sicili
EÜ.	: Erciyes Üniversitesi
Ed.	: Editör
GÜ.	: Gazi Üniversitesi
H.	: Hicri
Haz.	: Hazırlayan
İA.	: İslâm Ansiklopedisi
İÜ.	: İstanbul Üniversitesi
KAYTAM	: Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırmaları Merkezi
KB.	: Kültür Bakanlığı
KTO.	: Kayseri Ticaret Odası
M.	: Miladi
MEB.	: Milli Eğitim Bakanlığı
MÖ.	: Milattan Önce
NÜ.	: Niğde Üniversitesi
OTAM.	: Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi
s.	: Sayfa
S.	: Sayı

ss.	: Sayfa Sayısı
S.Ü.	: Selçuk Üniversitesi
TALİD	: Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi
TCTA.	: Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi
TD.	: Tahrir Defteri
TDAİE.	: Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü
TDAV.	: Türk Dünyası Araştırmalar Vakfı
TDK	: Türk Dil Kurumu
TDVİ.	: Türkiye Diyanet Vakfı İlmihali
DİA.	: Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
Ter.	: Tercüme
TK.KKA.	: Tapu Kadastro Kuyud-ı Kadime Arşivi
TTK	: Türk Tarih Kurumu
vd.	: ve diğerleri
VGMA.	: Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi

TAKDİM

Bir şehir sahip olduğu fiziki, sosyal, ekonomik ve demografik özellikleri ile kimlik kazanır. Ancak şehre asıl kimlik katan özellikleri o şehrin tarihinde ve kültürel değerlerinde aramak gerekir. Bu yönüyle Develi, Eski Bronz Çağı'na (M.Ö. 2500-2000) kadar uzanan zengin bir tarihi mirasa ve kültürel değerlere sahiptir. Develi, Selçuklu ve Beylikler dönemine ait camileri, türbeleri ve medreseleri ile önemli bir Türkmen yerleşimi olmuştur. Coğrafi konum itibarıyla Dulkadirli, Karamanoğlu ve Osmanlı mücadelesinde sahne olan Develi 1474'te kesin olarak Osmanlı hakimiyetine geçmiştir.

Belediye teşkilatı Develi'de 1871'de kurulmuştur. Böylelikle Osmanlı Devleti'nin taşra teşkilatına getirdiği pek çok yenilik Develi'de başarıyla uygulanmıştır. Develi, sosyo-kültürel yapısı, tabii güzellikleri ve zengin mutfak kültürü ile araştırmacıların ilgisini çekmeyi başarmıştır. Bu anlamda Develi'nin birçok yönü çeşitli kitaplara konu olmuştur.

19. yüzyılda Develi'nin tarihini ele alan bu eser yapılan derinlemesine çalışma ve sunduğu zengin kaynakça ile Develililer ve meraklıları için önemli bilgiler barındırmaktadır. Bu kıymetli eserin Develi üzerine yazılmış diğer eserlerin arasına katılmasının mutluluğunu yaşarken; kitabın yazarı Mehmet Süme başta olmak üzere emeği geçenlere teşekkür ediyor, eserimizin tarih ve kültür dünyamızda hak ettiği yeri kazanmasını temenni ediyorum.

Mehmet CABBAR
Develi Belediye Başkanı

ÖNSÖZ

Tarihin tanımında yer alan üç önemli unsur “insan, zaman ve mekan” dır. Tanımda yer alan mekan tarih biliminin bir alt dalı olan şehir tarihinin konusudur.

Osmanlı tarihi üzerine yapılan çalışmalar vaktiyle siyasi tarih üzerine yoğunlaşırken son yıllarda şehir tarihi üzerine yapılan çalışmalar artmıştır. Çünkü Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren kat ettiği gelişmeleri sadece siyasi olaylarla izah etmek ve sağlıklı sonuçlara ulaşmak her zaman mümkün olmayabilir. Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu iktisadî ve sosyal şartları da bilmemiz gerekir. Bu şartları belirlerken, izlenecek olan yollardan birisi de devletin idarî taksimâtının en alt birimleri olan nahiye ve kazadan başlayarak sancak ve eyaletler düzeyinde çalışmalar yapmaktır. İdarî, sosyal ve iktisadî alanlarda devletin koymuş olduğu kuralların uygulama alanları idarî taksimâtta yer alan bu birimlerdir.

Nisbeten dar alanlarda derinlemesine yapılan çalışmalar daha sağlıklı sonuçlar verecek, bu sonuçların birleştirilmesi ile ele alınan dönemde Osmanlı Devleti'nin yapısına ilişkin daha doğru ve kapsamlı bilgiler elde edilecektir.

Çalışmamızın amacı, bu düşünceler ışığında Develi Kazası'nın (1839-1910) idarî, sosyal, demografik ve iktisadî yapısını ortaya koymaktır. Konu olarak Develi'yi ele almamızın nedeni, Develi'nin Türk hakimiyetine geçtikten sonra Selçuklu ve Beylikler döneminde önemli bir merkez olmasıdır. Osmanlı hakimiyetine girdikten sonra bu önemini bir müddet yitirmiş ise de Tanzimat'la birlikte ülkenin idari taksimatında yapılan değişiklik sonucu eski önemini yeniden kazanmış, Kayseri'nin güney kıy yerleşiminin merkezi konumuna gelmiştir. Develi'nin bu tarihî önemini ortaya koyacak kapsamlı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Ülkemizde şehir tarihi üzerine yapılan çalışmalar daha çok sancaklar üzerine yoğunlaştığı için aslında kazayı konu edinen çalışmalara genel bir ihtiyaç duyulmaktadır.

Sonuçta çalışmamızın amacına uygun olarak Develi Kazası'nın (1839-1910) idarî, demografik, sosyal ve iktisadî yapısı aydınlatılmaya çalışılmıştır. Bu yönüyle Develi tarihi hususunda var olan bir boşluğu doldurmuş olmayı ümit ediyoruz. Tespit ettiğimiz bazı bilgilerin Osmanlı taşra yönetimi ve toplum yapısının daha iyi anlaşılmasına katkı sağlaması en büyük dileğimizdir.

Bu çalışmanın basımını üstlenen Develi Belediye Başkanı Sayın Mehmet CABBAR Bey'e ve katkılarından dolayı Develi Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürü Sayın Ali ORHAN'a şükranlarımı bildiririm.

Çalışmamız sırasında değerli vakitlerini ayırarak tavsiye ve yardımlarını esirgemeyen hocam, Prof. Dr. Mustafa TURAN'a teşekkürü bir borç bilirim. Başta Arşiv Uzmanı Hacı Osman YILDIRIM olmak üzere Başbakanlık Osmanlı Arşivleri çalışanlarına, Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi ve Milli Kütüphane görevlilerine teşekkür ederim. Ayrıca uygun çalışma ortamı hazırlayarak bana her konuda destek olan eşim ve çocuklarıma sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Mehmet SÜME

Bolu 2018

Abant İzzet Baysal Üniversitesi

KAYNAKÇA

1. Arşiv Belgeleri

a) *Başbakanlık Osmanlı Arşivi Belgeleri (BOA)*

BOA,A.MKT. 147/42, 101/18, 104/99, 109/32, 135/12, 146/14, 152/33, 180/9,
54/2, 94/62

A.MKT.MHM. 1/32, 329/86, 338/96, 460/60, 618/55, 62/8

A.MKT.MVL. 110/29, 110/92, 121/1, 65/35

A.MKT.NZD.384/51, 384/64, 51/56, 65/28

A.MKT.UM. 34/3, 101/20, 130/92, 18/56, 181/84, 197/96, 200/4, 22/50, 25/94,
328/4, 33/63, 411/69, 479/16, 502/30, 520/40, 522/86, 524/5, 79/72,
92/24

AMD. 26/34

C.AS. 239

C.DH. 198/9896, 198/9896

C.EV. 163/8130

DH.MKT.579/31, 838/36, 918/8, 93/40

DH.İD. 117/8, 123/9, 163/17, 163/23

DH.MB.HPS. 77/23

DH.MKT. 1493/21, 21/17, 140/3, 1553/16, 1579/67, 17/37, 1892/30, 43/46,
433/52(5895), 468/45, 504/41, 2252/66, 567/30, 653/44, 579/31,
666/2, 556/2, 975/37, 703/24, 843/16, 932/89, 955/61

DH.MUİ. 49-1/28, 90/46

DH.TMIK.S. 39/43

DH.TMIKS. 46/58,59/2,62/69,69/21,39/43,43/28,39/17,43/28,46/58, 58/2

DH.UMVM. 110/42,59/33,62/73

DUİT. 172/44

İ.DH. 1155/90281,16/759,19,38

İ.ŞD. 47/2567

İ.DH. 1478

İE.AS. 23/2058

Y.PRK.UM.18/48, 27/35, 6/22

Y.A.RES. 155/16

BOA.Y.PRK.ASK. 96/73

BOA.ZB. 396/102, 396/102, 398/99, 444/19

DH.MKT. 328/63, 328/63, 2069/38

DH.EUM.5.Şb. 79/26

ML.VRD.CMH.d. 428

b) Develi Şer'iyye Sicilleri

- 5 Numaralı Şer'iyye Sicili (H. 1329-1333)
- 7 Numaralı Şer'iyye Sicili (H. 1309-1311)
- 15 Numaralı Şer'iyye Sicili (H. 1315-1316)
- 21 Numaralı Şer'iyye Sicili (H. 1311-1315)
- 24 Numaralı Şer'iyye Sicili (H. 1338-1340)
- 25 Numaralı Şer'iyye Sicili (H. 1328-1335)
- 29 Numaralı Şer'iyye Sicili (H. 1331-1332)
- 30 Numaralı Şer'iyye Sicili (H. 1311-1312)
- 34 Numaralı Şer'iyye Sicili (H. 1311-1312)
- 35 Numaralı Şer'iyye Sicili (H. 1325-1327)
- 37 Numaralı Şer'iyye Sicili (H. 1329-1333)
- 39 Numaralı Şer'iyye Sicili (H. 1321-1323)
- 41 Numaralı Şer'iyye Sicili (H. 1301-1303)
- 48 Numaralı Şer'iyye Sicili (H. 1331-1335)
- 49 Numaralı Şer'iyye Sicili (H. 1331-1335)

c) Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi

VGMA. Defter No: **598** sayfa 232 sıra 186

594 s.110 sıra 99

586 s.160 sıra 152

603 s.106 sıra 185

603 s.198 sıra 331

603 s.57 sıra 93

603 s.121 9 sıra 3

591-5 s.36 3 sıra 8

591-5 s.168 sıra 170

596 s.29 2 sıra 1

599 s.239 sıra 186

602 s.116 sıra 193

26T-14/418

2. Tetkik Eserler

a. Kitaplar

- Abacı, Nurcan, Bursa Şehrinde Osmanlı Hukukunun Uygulanması, 17. Yüzyıl, KB Yayınları, Ankara 2001.
- Açba, Sait, *Osmanlı Devleti'nin Dış Borçlanması (1854-1914)*, Afyon 1995.
- Ahmed Cevdet Paşa, *Marûzat*, Haz. Yusuf Halaçoğlu, İstanbul 1980.
- _____, *Tezahir*, (21-29) Yayınlayan: Cevdet Baysun, TTK Yayınları, Ankara, 1991.
- Ahmet Refik, *Anadolu'da Türk Aşiretleri (966-1200)*, İstanbul 1989.
- Akay, Hasan, *İslâmi Terimler Sözlüğü*, İstanbul 1995.
- Akdağ, Mustafa, *Türkiye'nin İktisadi ve İctimai Tarihi*, C.II, İstanbul 1979.
- Akgündüz, Ahmet, *İslâm Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesesi*, TTK Yayınları, Ankara 1988.
- Aktan, Hamza, *Mukayeseli İslâm Miras Hukuku*, İstanbul 1991.
- Akyüz, Yahya, *Türk Eğitim Tarihi*, Ankara 1985.
- Alan, Gülbadi, Osmanlı İmparatorluğu'nda Amerikan Protestan Okulları, TTK Yayınları, Ankara 2015.
- Aydın, Mehmet, "Aile Hayatı", *TDVİ*, C. II, Ankara 2006, s. 196-248.
- Aydınak, Bilgin, "47 Numaralı Develi Şer'iyye Sicili Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H.1315-1317/M.1897-1899)", *E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Kayseri 2006.
- Aziz B.Erdeşir-i Esterabâdî, *Bezm u Rezm*, Çev. Mürsel Öztürk, KB Yayınları, Ankara 1990.
- Baltacı, Cahit, *XV-XVI. Asırlarda Osmanlı Medreseleri*, İstanbul 1976.
- _____, "Tarihi Demografi Araştırmaları ve Osmanlı Tarihi", *Türkiyat Mecmuası*, C. X, İstanbul 1951, s.1-25.
- Baykara, Tuncer, *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyasına Giriş I*, Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 1988.
- Baytop, Turhan, *Türkçe Bitki Adları Sözlüğü*, TDK Yayınları, Ankara 1994.
- Bennet, Ferdinand, "Kayseri Sancağı Hakkında Genel Rapor", Çev. Uygur Kocabaşoğlu, KTO Yayınları, Kayseri 1996.
- Beşirli, Mehmet, *Tokat (1771-1853)*, Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları, Tokat 2005.
- Bilmen, Ömer Nasuhi, *Hukukî İslâmiyye ve İslahatı Fıkhiyye Kamusu*, C.I-VIII, İstanbul 1967.
- Bozkurt, Gülnihal, *Gayrimüslim Osmanlı Vatandaşlarının Hukukî Durumu (1839-1914)*, TTK Yayınları, Ankara 1989.
- Cezar, Yavuz, *Osmanlı Maliyesinde Bunalım ve Değişim Dönemi*, İstanbul 1986.
- Cin, Halil, - Ahmet Akgündüz, *Türk-İslâm Hukuku Tarihi*, C.I-II, İstanbul 1990.
- Cipolla, Carlo M., *Akdeniz Dünyasında Para, Fiyatlar ve Medeniyet*, Çev. Ali İhsan Kara-

- can, İstanbul 1993.
- Çadırcı, Musa, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapıları*, TTK Yayınları, Ankara 1991.
- Çağatay, Neşet, *Makaleler ve İncelemeler*, S.Ü. Yayınları, Konya 1983.
- Çakır, Coşkun, *Tanzimat Dönemi Osmanlı Maliyesi*, İstanbul 2001.
- Çetin, Birol, *Osmanlı İmparatorluğunda Barut Sanayi 1700-1900*, KB Yayınları, Ankara 2001.
- D'Ohson, *18. Yüzyıl Türkiye'sinde Örf ve Adetler*, Çev. Zerhah Yüksel, Tercüman, 1001 Temel Eser, (Tarihsiz.)
- Davis, Fanny, *Osmanlı Hanımı*, Çev. Bahar Tırnakçı, YK Yayınları, İstanbul 2006.
- Denktaş, Mustafa, *Kayseri'deki Tarihi Su Yapıları*, Kayseri 2000.
- Derleme Sözlüğü*, C. XI, TDK Yayınları, Ankara 1993.
- Develioğlu, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara 1984.
- Eldem, Edhem, *Osmanlı Bankası Tarihi*, Çev. Ali Berktaş, İstanbul 1999.
- Eldem, Vedat, *Harp ve Mütareke Yıllarında Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomisi*, TTK Yayınları, Ankara 1994.
- _____, *Osmanlı İmparatorluğu'nun İktisadi Şartları Hakkında Bir Tetkik*, TTK Yayınları, Ankara 1994.
- Emecen, Feridun, *XVI. Asırda Manisa Kazası*, TTK Yayınları, Ankara 1989.
- Eraşar, Osman, *Seyahatnamelerde Kayseri*, KTO Yayınları, Kayseri 2000.
- Ercan, Yavuz, *Osmanlı İmparatorluğunda Bazı Sorunlar ve Günümüze Yansımaları*, MEB Yayınları, Ankara 2002.
- Erdem, Gülün, "Kastamonu, Aydın, Hüdavendigâr ve Ankara (Bozok) Vilayetlerinin İdari Taksimatı (1272 h / 1855 ile 1328 h / 1910-1)", *N.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*, Niğde 2001.
- Ergin, Osman Nuri, *Mecelle-i Umûr-ı Belediye*, Cilt, 3-4. Yayın Yönetmeni Cengiz Özdemir, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı, İstanbul 1995.
- Erkiletlioğlu, Halit, *Geniş Kayseri Tarihi*, Kayseri 2006.
- Ertem, Hayri, *Konya Şer'iyye sicilleri Işığında Ailenin Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Yapısı*, KB. Yayınları, Ankara 2001.
- Faroghi, Suraiye, *Osmanlı Kültürü ve Gündelik Yaşamı*, Çev. Elif Kılıç, İstanbul 2002.
- _____, *Osmanlı'da Kentler ve Kentliler*, İstanbul 2000.
- Genç, Mehmet, *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, İstanbul 2000.
- Göde, Kemal, *Eratnahılar (1327-1381)*, TTK Yayınları, Ankara 1994,
- Gökmen, Ertan, "Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Demirci Kazası", *G.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Ankara 2003.
- Gündüz, Tufan, *Anadolu'da Türkmen Aşiretleri*, İstanbul 2007.
- Gürlek, Ahmet, *Memleketim Develi*, Ankara 1975.
- Halaçoğlu, Yusuf, *XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunun İskan Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi*, TTK Yayınları, Ankara 1991.
- Halil Edhem, *Kayseri Şehri*, haz. Kemal Göde, KB. Yayınları, Ankara 1982.

- Hamilton, William John, *Researches in Asia Minor, Pontus and Armenia*, Vol. II, London 1842.
- Haydarođlu, İlknur Polat, *Osmanlı İmparatorluğunda Yabancı Okullar*, KB Yayınları, Ankara 1990.
- Hülagü, M. Metin, - Mustafa Keskin, *Geçmişteki İzleriyle Kayseri*, Kayseri 2006.
- Hüseyin Nazım Paşa, *Ermeni Olayları Tarihi I*, haz. Necati Aktaş vd., BOA Yayınları, Ankara, 1994.
- İlter, Erdal, *Ermeni Kilisesi ve Terör*, Ankara 1996.
- İnalçık, Halil, "Mehmet II.", *İ.A.*, C.VII, MEB Yayınları, İstanbul 1988, s. 506-535.
- İnbaşı, Mehmet, *XVI. Yüzyıl Başlarında Kayseri*, Kayseri 1992.
- İzbirak, Reşat, *Develi Ovası ve Ekonomik Gelişimi*, TTK Yayınları Ankara, 1953.
- Jeninigs, C. Ronald, "The Popilation, Society and Economy of The Region of Erciyes Dağı in The Sixteenth Century", *Collection turcia II, Contributions a 'T' Historie Economi guet et Sociale de l' Empire Otoman*, Paris 1985, s. 149-241.
- Karadağ, Mehmet Fatih, "37 Numaralı Develi Şer'iyye Sicili (H.1329-1332/M.1911-1914) Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi", *E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Kayseri 2006.
- Karagöz, Mehmet, "XVIII. Asrın Başlarında Kayseri (1700-1730)", *E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi*, Kayseri 1993.
- Karal, Enver Ziya, *Osmanlı İmparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı 1831*, Ankara, 1943.
- _____, *Osmanlı Tarihi*, C.VI, TTK Yayınları, Ankara 1983.
- Karaman, Hayrettin, *Anahatlarıyla İslâm Hukuku*, C. 2, İstanbul 1985.
- Karamursal, Ziya, *Osmanlı Malî Tarihi Hakkında Tetkikler*, TTK Yayınları, Ankara 1989.
- Karpat, Kemal H., *Osmanlı Nüfusu (1830-1914)*, İstanbul 2003.
- Kaygısız, Ayşe Arık, "1 Numaralı Develi Şer'iyye Sicili (H.1311/M.1893 – H.1313/M.1895) Transkripsiyon ve Değerlendirme", *E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Kayseri 2006.
- Kaynar, Reşat, *Mustafa Reşit Paşa ve Tanzimat*, TTK Yayını, Ankara 1991.
- Kınal, Firuzan, *Eski Anadolu Tarihi*, TTK Yayınları, Ankara 1998.
- Kocabaşoğlu, Uygur, – Murat Uluğtekin, *Salnamelerde Kayseri*, KTO Yayınları, Kayseri 1998.
- Koçer, Hasan Ali, *Türkiye'de Modern Eğitimin Doğuşu ve Gelişimi (1773-1923)*, MEB Yayınları, İstanbul 1992.
- Kodaman, Bayram, *Abdülhamid Devri Eğitim Sistemi*, TTK Yayınları, Ankara 1991.
- _____, *Şark Meselesi Işığında II. Abdülhamit'in Doğu Anadolu Politikası*, İstanbul 1983.
- Kolbaşı, Ahmet, *Merzifon, Yozgat ve Kayseri Ermeni Olayları*, Kayseri 2005.
- Köprülü, M. Fuad, *İslâm ve Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları ve Vakıf Müessesesi*, İstanbul 1983.
- Köşker, Sami, - Veli Türkmenođlu, *Her Yönüyle Yahyalı*, Yahyalı 1992.
- Metin, Halil, *Türkiye'nin Siyasi Tarihinde Ermeniler ve Ermeni Olayları*, MEB Yayınları,

- İstanbul 1992.
- Mutlu, Şamil, *Osmanlı Devleti'nde Misyoner Okulları*, İstanbul 2005.
- Oğuz, Süleyman, *Osmanlı Vilayet İdaresi ve Doğu Rumeli Vilayeti (1878 - 1885)*, Ankara 1986.
- Onur, Oral, *Edirne Su Kültürü*, İstanbul 1985.
- Orhonlu, Cengiz, *Osmanlı İmparatorluğunda Aşiretlerin İskanı*, İstanbul 1987.
- Ortaylı, İlber, *Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri (1840-1880)*, TTK Yayınları, Ankara 2000.
- _____, *Türkiye İdare Tarihi*, Ankara 1979.
- Öğzer Adem -Oğuz Özdem, *Karamanlıca Bir Eser Nevşehir Salnamesi 1914*, Ankara 2013
- Öke, M. Kemal, *Ermeni Meselesi*, İstanbul 1986.
- Özçelik, Ayfer, *Osmanlı Devleti'nin Çöküşünde Ekonomik-Politik Baskılar Üzerine Bir Deneme (1838-1914)*, Ankara 1993.
- Özdamarlar, Kadir, "Develi ve Yöresinin Folklor ve Halk Edebiyatı ve Etnoğrafyası", *E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Kayseri 1997.
- Özdemir, Rifat, *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara*, KB Yayınları, Ankara 1986.
- Özdoğan, Kazım, *Kayseri Tarihi Kültür ve Sanat Eserleri*, C.I, Kayseri 1948.
- Özkaya, Yücel, *XVIII. Yüzyılda Osmanlı Kurumları ve Osmanlı Toplum Yaşantısı*, KB Yayınları, Ankara 1985.
- Öztürk, Nazif, *Menşei ve Tarihi Gelişimi Açısından Vakıflar*, VGM Yayınları, Ankara 1983.
- Pakalın, Mehmet Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C.II, M.E.B. Yayınları, İstanbul 1983.
- Refik, Ahmet, *Anadolu'da Türk Aşiretleri (966/1200)*, İstanbul 1989.
- Sakaoğlu, Necdet, *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Tarih Sözlüğü*, İstanbul 1985.
- Sertoğlu, Mithat, *Osmanlı Tarih Lugatı*, İstanbul 1986.
- Sevim, Ali, *Anadolu'nun Fethi*, TTK Yayınları, Ankara 1987.
- Soyer, Sibel, "Develi Evleri", *E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*, Kayseri 2000.
- Subaşı, Emine, "52 Numaralı Develi Şer'iyye Sicili (H.1320-1/M.1902-3) Transkripsiyon ve Değerlendirme" *E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Kayseri 2006.
- Süme, Mehmet "42 Numaralı Develi Şer'iyye Sicili (H.1312-1313/M.1894-1895)", *E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Kayseri 1993.
- Sümer, Faruk, *Oğuzlar (Türkmenler)*, İstanbul 1999.
- Şentürk, Hüdayi, *Osmanlı Devleti'nde Bulgar Meselesi (1850-1875)*, TTK Yayınları, Ankara 1992.
- Tabakoğlu, Ahmet, *Gerileme Döneminde Osmanlı Malîyesi*, İstanbul 1985.
- Taş, Hülya, *XVII. Yüzyılda Ankara*, TTK Yayınları, Ankara 2006.
- Topçu, Sultan, *Develi'de Türk Eserleri*, Develi 2007.
- Tozlu, Necmettin, *Kültür ve Eğitim Tarihimizde Yabancı Okullar*, Ankara 1991.

- Tuncel, Harun, “Develi İlçesinin Beşeri ve İktisadi Coğrafyası”, *A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Ankara 1994.
- Turan, Osman, *Selçuklular Zamanında Türkiye*, İstanbul 1984.
- Türkey, Cevdet, *Osmanlı İmparatorluğunda Oymak, Aşiret ve Cemaatler*, İstanbul 1979.
- Türkçe Sözlük*, C. I, TDK Yayınları, Ankara 1988.
- Umar, Bilge, *Kappadokia*, İzmir 1998.
- Uzunçarşılı, İ. Hakkı, “Şer’i Mahkeme Sicilleri”, *Ülkü Mecmuası*, C. V, Ankara 1935, s. 365-368.
- Vahapoğlu, M. Hidayet, *Osmanlıdan Günümüze Azınlık ve Yabancı Okullar*, MEB Yayınları, İstanbul 1997.
- Yalman (Yalgın), Ali Rıza, *Cenupta Türkmen Oymakları*, C.I-II, KB Yayınları, İstanbul 1993.
- Yıldırım, M. Zahit, “Karahisar-ı Sahib Sancağı’nın İdari Sosyal ve Ekonomik Yapısı (1720-1750)”, *A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslâm Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı, Basılmamış Doktora Tezi*, Ankara 2003.
- Yılmaz, Faruk, *Osmanlıdan Cumhuriyete Dış Borçlar (Düÿün-ı Umûmiye)*, Ankara 2003.
- Yinanç, Refet, *Dulkadir Beyliği*, TTK Yayınları, Ankara 1989.
- Yolalıcı M. Emin, XIX. Yüzyılda Canik (Samsun) Sancağı’nın Sosyal ve Ekonomik Yapısı, TTK Yayınları, Ankara 1998.
- Yücel, Yaşar. *Anadolu Beylikleri Hakkında Araştırmalar*, TTK Yayınları, Ankara 1989.

B. Makaleler

- Abadan, Yavuz, “Tanzimat Fermanı Tahlili”, *Tanzimat I*, MEB Yayınları, İstanbul 1999, s. 31-58.
- Afyoncu, Erhan, “Kayseri Sancağında Yörükler”, *II. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri, (16-17 Nisan 1998)*, KAYTAM Yayınları, Kayseri 1998, s. 1-17.
- Akbal, Fazıla, “1832 Tarihinde Osmanlı İmparatorluğunda İdari Taksimat ve Nüfus”, *Belleten*, C. XV, S. 60, Ankara 1951, s. 617-628.
- Akbaş, Seyit Burhanettin, “Develiye Yerleşen Aşiretler Oğuzlar-Türkmen Oymakları”, *Bütün Yönleriyle I. Develi Bilgi Şöleni 26-28 Ekim 2002*, Develi 2003. s. 63-68.
- Akbayar, Nuri, “Tanzimat’tan Cumhuriyete Osmanlı Devleti Nüfusu”, *TCTA*. C. 5, İstanbul 1985 s. 1238-1246.
- Akgün, Seçil, “Midhat Paşa’nın Kurduğu Memleket Sandıkları: Ziraat Bankasının Kökeni”, *Uluslararası Midhat Paşa Semineri Bildirileri, Bildiriler Tartışmalar*, Edirne, 8-10 Mayıs 1984, TTK Yayınları, Ankara 1986, s. 185-211.
- Akgündüz, Ahmet, “Şer’iyye Mahkemeleri ve Şer’iyye Sicilleri”, *Türkler*, C. X, Ed. Salim Koca vd., Ankara 2002, s. 54-69
- _____, vd, *Şer’iyye Sicilleri*, C.I, II, TDAV Yayınları, İstanbul 1988.
- Aktan, Ali, “XVII. Yüzyıl başlarında Kadı Sicillerine Göre Kayseri’de Evlenme ve Boşanmaya İlişkin Uygulamalar”, *IV. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri (10-11 Nisan 2003)*, Kayseri 2003, S. 21-40
- Akyüz, Yahya, “Tanzimat Döneminde Eğitim Biliminde ve Öğretim Yöntemlerinde Geliş-

- meler”, *Tanzimat’ın 150. Yıldönümü Uluslararası Sempozyumu*, Ankara, 31 Ekim – 3 Kasım 1989, TTK Yayınları, Ankara 1994, s. 501-513.
- Aydın, M. Akif, “Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi”, *Türkler*, C. X, Ed. Salih Koca, vd. Ankara 2002, s.15-20.
- Barkan, Ömer Lütfi, “Türk Toprak Hukuku Tarihinde Tanzimat ve 1274 (1258) Tarihli Arazi Kanunnamesi”, *Tanzimat I*, MEB Yayınları, İstanbul, 1999, s. 321-421.
- Bayrak, Şaban, “18. ve 19 Yüzyıllarda Niğde ve Çevresinde Aşiretler, Eşkıyalık Hareketleri ve Diğer Olaylar”, *Niğde Tarihi Üzerine*, Ed. Musa Şaşmaz, İstanbul 2005, s. 51-80.
- Benli, Hüseyin, Kayseri İli Develi İlçesi Şıhlı Kasabası Doğal Boyamacılığı, *Bütün Yönleriyle I. Develi Bilgi Şöleni, 26-28 Ekim 2002*, Develi 2003, s. 593-609.
- Bilgehan, Mehmet, “Yer Adı Verme Geleneği Açısından Develi Yer Adına Yaklaşımlar”, *Bütün Yönleriyle Develi I. Bilgi Şöleni (26-28 Ekim 2002)*, Develi 2003, s. 55-59.
- Cin, Halil, “Tanzimat Döneminde Osmanlı Hukuk ve Yargılama Usulleri”, *150. Yılında Tanzimat*, Haz. Hakkı Dursun Yıldız, TTK Yayınları, Ankara 1992, s. 11-32.
- Çadırcı, Musa, “Eyalet ve Sancaklarda Meclislerin Oluşturulması”, *Yusuf Hikmet Bayur’a Armağan*, TTK Yayınları, Ankara 1985, s. 257-277.
- _____, “Türkiye’de Kaza Yönetimi (1840-1876)”, *Bellekten*, C.LIII, S.206, Nisan 1989, s. 237-257.
- _____, “Türkiye’de Muhtarlık Teşkilâtının Kurulması üzerine bir inceleme”, *Bellekten*, C. XXXIV, S. 153, Ankara 1970, s. 409-420.
- _____, “Yönetim Merkezi Olarak Ankara’nın Geçirdiği Evrim”, *Tarih İçinde Ankara*, der. Aysıl Tükel Yavuz, 2. basım, TBMM Basımevi, Ankara 2000, s. 89-96.
- Çaycı, Abdurrahman, “Türk-Ermeni İlişkilerinde Gerçekler”, *Türkiye’nin Sorunları Sempozyumu*, H.Ü. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara 8-9 Mart 1990, TTK Yayınları, Ankara, 1992, s. 75-114.
- Çayırdag, Mehmet, “Develi Ulu Camii Minberi”, *Bütün Yönleriyle I. Develi Bilgi Şöleni (26-28 Ekim 2002)*, Develi 2003, s. 699-710.
- Çiçek, Kemal, “Cemaat Mahkemesinden Kadı Mahkemesine Zimmilerin Yargı Tercihi”, *Pax Otomana*, Yeni Türkiye Yayınları, Ed. by Kemal Çiçek, Ankara 2001, s. 31-49.
- Deveci Safure, “Ekonomi Tarihiçe”, *Kayseri Ansiklopedisi*, C. 2, İstanbul 2010, s.118-129.
- Emecen, M. Feridun, “Ağnam Resmî”, *DİA*, C.1, İstanbul. 1988, s. 478-479.
- Emiroğlu, Mecdi, “Bolu Yöresi Yer Adları”, *Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri*, (11-13 Eylül 1984 Ankara), Ankara 1984, s. 181-200.
- Ergenç, Özer, “Osmanlı Şehrinde Esnaf Örgütlerinin Fiziki Yapıya Etkileri”, *İslâm Geleceğinden Günümüze Şehir ve Yerel Yönetimler*, C.I, Ed. Vecdi Akyüz-Seyfettin Ünlü, İstanbul 1996, s. 407-417.
- Erkiletlioğlu, Halit, “Develi Kitabeleri ve Develi’de Darbedilen Sikkeler”, *Bütün Yönleriyle Develi I. Bilgi Şöleni (26-28 Ekim 2002)*, Develi 2003, s. 675-681.
- Eyice, Semavi, “Rum Harfleri ile (Karamanlıca) bir Nevşehir Salnamesi (Yıllığı)”, *İ.Ü. İktisat Fakültesi Dergisi*, Fındıkoğlu Armağanı, İstanbul 1977, s. 75-102.
- Göde, Kemal, “Develi’de Eratnalılar Devri (1327-1381) Şeyh Ümmi Zaviyesi ve Vakfiyesi”, *Bütün Yönleri ile Develi I. Bilgi Şöleni, 26-28 Ekim 2002*, Develi 2003, s. 277-279.

- Gökbilgin, M. Tayyib, "Nahiye", *İ.A. C. 9*. MEB Yayınları, İstanbul 1964, s. 37-39.
- Gölen, Zafer, "Osmanlı Barut Üretim Merkezi: Baruthane-i Amire", *Türkler*, C. XIV, Ed. Salim Koca vd., Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, s. 136-144.
- Göyünç, Nejat, "Hane Deyimi Hakkında", *İÜEF Tarih Dergisi*. C. XXVII, İstanbul 1979, s. 331-348.
- Güler, Ali, "Kayseri'de Demografik Durum (1831-1914)", *III. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri (06-07 Nisan 2000)*, KAYTAM Yayınları, Kayseri 2000, s. 201-21
- Gündüz, Ahmet, "XVIII. Yüzyıl Son Çeyreğinde Kayseri'de Aile, Evlilik ve Çocuk Sayıları (1775-1800)", *IV. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri (10-11 Nisan 2003)*, KAYTAM Yayınları, Kayseri 2003, s. 261-265.
- Gündüz, Tufan, "Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru Develi Şer'iyye Sicilleri Katalogu" *OTAM*. S. 9, Ankara 1998, s. 451-455.
- Güran, Tevfik, "Osmanlı İmparatorluğunda Zirai Kredi Politikasının Gelişmesi, 1840-1910", *Uluslararası Mithat Paşa Semineri*, Edirne, 8-10 Mayıs 1984, TTK Yayınları, Ankara 1986, s. 95-126.
- İnalçık, Halil, "Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak", *A.Ü. DTCF*, C.I, S.1, Ankara 1942, s. 89-96
- İnalçık, Halil, "Osmanlılarda Cizye", *DİA*, C. 8, s.45-48.
- İncesakal, Mustafa, "Develi'de Geleneksel Yapı Kültürü ve Mimari Kimlik Sorunu", *Bütün Yönleriyle Develi I. Bilgi Şöleni (26-28 Ekim 2002)*, Develi 2003, s. 255-264.
- İpek, Nedim, "Müstakil Sancaktan Vilayete Kayseri'nin İdari Taksimatı", *IV. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri, (10-11 Nisan 2000) Kayseri*, KAYTAM Yayını, Kayseri 2003, s. 297-306.
- Kazgan, Haydar, "Duyûn-ı Umumiye", *TCTA*. C.3, s. 691-716.
- Kazıcı, Ziya, "Osmanlı Mahalle İmamları ve Yerel Yönetim İlişkisi", *İslâm Geleneğinden Günümüze Şehir ve Yerel Yönetimler*, C. I, Ed. Vecdi Akyüz-Seyfettin Ünlü, İstanbul 1996, s. 431-437.
- Keskinkılıç, Erdoğan, "Duyûn-ı Umumiye İdaresi", *Türkler*, C. XIV, Ed. Salim Koca vd., Ankara 2002, s. 371-380.
- Kılıcı, Ali, "Hurufat Defterlerinde Develi", *Bütün Yönleriyle Develi I. Bilgi Şöleni, 26-28 Ekim 2002*, Develi 2003, s. 641-668.
- Kodaman, Bayram, - Abdullah Saydam, "Tanzimat Devri Eğitim Sistemi", *150 Yılında Tanzimat*, Yayına Haz. H. Dursun Yıldız, TTK Yayınları, Ankara 1992, s. 475-496.
- Kurt, Yılmaz, "Sivas Sancağında Kişi Adları", *OTAM*, S. 4, Ankara 1993, s. 223-290.
- Küçük, Cevdet, "Osmanlı İmparatorluğunda Millet Sistemi ve Tanzimat", *Mustafa Reşit Paşa Dönemi Seminer Bildirileri*, Ankara, 13-14 Mart 1985, TTK Yayınları, Ankara 1994, s.13-23.
- Küçükdağ, Yusuf, "Hurufât Defterlerine Göre Osmanlı Döneminde Develi Kazası'nın Tekke ve Zaviyeleri", *Bütün Yönleriyle I. Develi Bilgi Şöleni (26-28 Ekim 2002)*, Develi 2003, s. 267-276.
- Kütükoğlu, Mübahat S., "Baruthane-i Amire", *DİA*. C.5, İstanbul 1992, s.96-98.

- _____, “Tanzimat Devrinde Yabancıların İktisadi Faaliyetleri”, *150. Yılında Tanzimat*, Yayına Haz. Hakkı Dursun Yıldız, TTK Yayınları, Ankara 1992, s.91-136.
- _____, “Avrupa Tüccarı”, *DİA*, C. 4, İstanbul 1991, s. 159-160.
- Martal, Abdullah, “XVI. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunda Su-Yolculuk”, *Belleten*, C. LII, S. 100. Ankara 1988 s. 1585-1639.
- Ocak, Ahmet Yaşar,- Suraiye Faroghı, “Zaviye”, *İ.A.*, C. XIII, KTB Yayınları, İstanbul 1988, s. 468-476
- Oflaz, Mustafa, “16. Yüzyıl Başlarında Karahisar-ı Develi Kazası”, *III. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu bildirileri (06-07 Nisan 2000)*, KAYTAM Yayınları, Kayseri 2000, s. 335-347.
- Oktay, Tarkan, “Osmanlı Belediye Tarihi Araştırmaları ve Kaynak Malzeme Üzerine Notlar”, *TALİD*, C.3, S.6, İstanbul 2000, s. 257-281.
- Orhonlu, Cengiz, “XVI. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunda Su-Yolculuk Kuruluşu”, *İslâm Geleneğinden Günümüze Şehir ve Yerel Yönetimler*, I. Cilt, Ed. Vecdi Akyüz-Seyfettin Ünlü, İstanbul 1996. s. 419-424
- Ortaylı, İlber, “Osmanlı İmparatorluğunda Millet Sistemi”, *Türkler*; C. X, Ed. Salim Koca vd., Ankara 2002, s. 216-220.
- Önkal, Hakkı, “Develi Türbelerinin Sanat ve Kültür Tarihimizdeki Yeri”, *Bütün Yönleriyle I. Develi Bilgi Şöleni (26-28 Ekim 2002)*, Develi 2003, s. 225-229.
- Önsoy, Rifat, “Tanzimat Dönemi İktisat Politikası”, *Tanzimatın 150. Yıldönümü Uluslar arası Sempozyumu*, , 31 Ekim-3 Kasım 1989, TTK Yayınları, Ankara 1994, s. 255-262.
- Özbek, Yıldray, “Son Dönem Osmanlı Medreselerine Bir Örnek: Şihli Hamidiye Medresesi” *Vakıflar Dergisi*, S.24, Ankara 1994, s. 165-176.
- Özdemir, Rifat, “Tokat’ta Ailenin Sosyo-Ekonomik Yapısı (1771-1810)”, *BAAK Aile Yazıları*, C. I, der. Beylu Dikeçli – Ahmet Çiğdem, Ankara 1990 s. 409-453.
- Özgüç, Tahsin, “Ankara Üniversitesi Adına Yapılan Fraktın Kazısı ve Tetkik Gezileri”, *Belleten*, C.XII, S. 45’ten ayrı basım, Ankara 1948, s. 256-266.
- Özsoy, Hasan, “Amerikan Misyonerliği Çerçevesinde Talas Amerikan Hastanesi”, *KAYTAM Yayınları*, III. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildiriler (06-07 Nisan 2000), Kayseri 2000, s. 379-386.
- Öztürk, Ayhan, “Osmanlı-İran Savaşları Sırasında Kayseri Sancağından Yapılan Personel ve İkmal Faaliyetleri (1740-1746)”, *IV. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu (10-11 Nisan 2003)*, KAYTAM Yayınları, Kayseri 2003, s. 411, 423.
- Öztürk, Mustafa, “XIX. Yüzyılda Harput’ta Fiyatlar”, *Belleten*, C. LIII, S. 207-208, Ankara 1989, s. 797828.
- _____, “Osmanlı Dönemi Fiyat Politikası ve Fiyatların Tahlili”, *Belleten*, C. LV, S. 212, Ankara 1991, s. 87-100.
- Öztürk, Nazif, “Osmanlı Devleti’nde Vakıflar”, *Türkler*; C, X Ed. Salim Koca vd., Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, s. 433-446.
- Öztürk, Said, “Osmanlı’da Çok Evlilik”, *Türkler*; C. X, Ed. Salim Koca, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, s. 375-384.
- Quataert, Donalt, “19. Yüzyılda Osmanlı Devleti’nde Madencilik”, Çev. Ahmet Gürlük,

- TCTA*. C.4, İstanbul 1985, s. 914-916.
- Shaw, Stanford, “Tanzimat’tan Sonra Osmanlı Vergi Sistemi”, *TCTA*, C.4, İletişim Yayınları, İstanbul 1985, s. 934-942.
- Solmaz, Sefer, “Danişmendliler”, *Türkler*, C.VI, Ed. Salim Koca vd., Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, s. 431.
- Somuncu, Mehmet, “Cehri Üretimi ve Ticaretinin 19. Yüzyılda Kayseri Ekonomisindeki Önemi”, *E.Ü.İ.B.F. Dergisi*, S.22, Kayseri Ocak-Haziran 2004. s. 102-112
- Şaşmaz, Musa, “Niğde ve Çevresinde Kıtık”, *Niğde Tarihi Üzerine*, Ed. Musa Şaşmaz, İstanbul 2005, s. 181-209.
- Şeker, Mehmet, “Anadolu’nun Türk Vatanı Haline Gelmesi,” *Türkler*, C. VI, Ed. Salim Koca vd., Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s. 269-282.
- Şenel, Şennur, “Osmanlılarda Ticaret Anlayışı ve Ticaret Teşkilâtında Yeni Bir Yapılanma: Hayriye Tüccarı”, *Türkler*, C. X, Ed. Salim Koca, vd., Ankara 2002, s.736-743.
- Toprak, Zafer, “Osmanlı Devleti’nde Para ve Bankacılık”, *TCTA*. C.3, İstanbul 1985, s.760-770.
- Türkmen, Kerim, “Develi Tarihine Işık Tutacak Kitabeler”, *Bütün Yönleriyle Develi I. Bilgi Şöleni (26-28 Ekim 2002)*, Develi 2003, s. 219-225.
- Ünver, A. Süheyl, “Osmanlı Tababeti ve Tanzimat Hakkında Yeni Notlar”, *Tanzimat*, C.II, MEB Yayınları, İstanbul 1999. s. 933-966.
- Varlık, M. Bülent, “Osmanlı Devleti’nde Madenlerde Çalışma Koşulları”, *TCTA*. C.4, İstanbul 1985, s. 917-922.
- Yediyıldız, Bahaeddin - Nazif Öztürk, “Tanzimat Dönemi Vakıf Uygulamaları”, *150. Yılında Tanzimat*, Haz. H. Dursun Yıldız, TTK Yayınları, Ankara 1992, s. 571-598.
- Yediyıldız, Bahaeddin, “Türkiye’de Yer-Adı Verme Usulleri”, *Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri (11-13 Eylül 1984)*, Ankara 1984. s. 25-41.
- Yıldırım, Ahmet, “Salnameler ve H.1311 (M.1893-1894) Tarihli Ankara Vilayet Salnamelerinde Develi”, *Bütün Yönleriyle Develi I. Bilgi Şöleni, (26-28 Ekim 2002)*, Develi 2003, s. 347-353.
- Yıldırım, Nuran, “Tanzimat’tan Cumhuriyete Koruyucu Sağlık Uygulamaları”, *TCTA*, C.5, İstanbul 1985 s. 1320-1322.